ئەردۆگان بۆ هەڵبژاردنەکانی ساڵێک هێناوەتە پێش؟ ...شێرکۆ کرمانج

بڕیاربوو هەڵبژاردنەکان بۆ سەرۆک کۆمار و هەڵبژاردنە پەرلەمانیەکانی تورکیا لە نۆڤەمبەری ٢٠١٩ ئەنجامبدرێن کەچی ئەردۆگان بە بڕیارێک هەڵبژاردنەکانی پێشخستوە بۆ مانگی جونی ئەمساڵ. لەم کورتە بابەتە هەوڵدەدەم هۆکارەکانی پشت بڕیارەکەی ئەردۆگان بخەمەڕوو:
یەکەم، ئەردۆگان لە ڕیفراندۆمەکەی پار کە سیستەمی حوکمی لە پەرلەمانی گۆڕی بۆ سەرۆکایەتی مەبەستی ئەوە بوو کە هەرچی زووترە ئەو دەسەڵاتەکانی وەک سەرۆک بەکاربهێنێت بەڵام لە بەرئەوەی بەپێی بڕیاری ڕیفراندۆمەکە سەرۆک تەنیا لە هەڵبژاردنی داهاتوی تورکیاوە دەتوانێت هەموو ئەو دەسەڵاتانە فەراهەمبکات کە دەستورە نوێکەی پێدەبەخشێت، بۆیە ئەردۆگان دەیەوێت بەزووترین کات هەڵبژاردن بکرێت تاوەکو کەڵک لە دەسەڵاتە نوێکانی سەرۆک وەرگرێت.

دووەم، ئابوری تورکیا لەدوای هەڵگیرسانەوەی شەڕ لە کوردستانی تورکیا لە ناوەڕاستی ٢٠١٥ و هەروەها دوای "کودەتا" سەرنەکەوتوەکەی تەموزی ٢٠١٦ ــە ڕۆژبەڕۆژ بەرەو خراپی دەڕوات. یەکێک لە نیشانەکانی ئەم بارودۆخە خراپە دابەزینی لیرەی تورکیە بە تۆمارێکی بێ پێشینە. لە نیسانی ٢٠٠٨ دۆلارێکی ئەمریکی 1.30 لیرەی تورکی بوو، دوای دە ساڵ لە حوکمی ئەردۆگان ئێستا لە نیسانی ٢٠١٨ دا دۆلارێکی ئەمریکی 4.10 لیرەی تورکییە، واتە نزیکەی چواربار نرخی دابەزیوە. دیار نیوەی ئەم دابەزینە لە نرخی لیرەی تورکی لە تەموزی ٢٠١٦ ــەوەیە، واتە دوای ئەوەی ئەردۆگان بوو بە سەرۆک کۆمار. ئابوریناسەکان پێشبینی داتەپینی زیاتری لیرەو داڕمانی ئابوری تورکیا دەکەن، بۆیە ئەردۆگان دەیەوێت هەرچی زووترە بچێت هەڵبژاردن بکات پێش داتەپینو داڕمانە گەورەکان.

سێیەم، لەوەتەی مەراڵ ئاکشەنەر، حیزبێکی نوێی بەناوی İYİ لە ئۆکتۆبەری ٢٠١٧ ــەوە دامەزراندوە، ئەردۆگان ترسی ئەوەی لێنیشتوە کە تا کات بڕوات ئاکشەنەر جەماوەری زیاتر دەبێت. بۆیە ئەردۆگان پێیوایە کە واچاکە پێشئەوەی گەو تەوژمی ئاکشەنەر پەرەبسەنێت هەڵبژاردن سازبکات. ئەردۆگان پێیوایە کات لە بەرژەوەندی ئەو نیە

بەڵکو لە بەرژەوەندی ئاکش□ نەرە.

چوارەم، ئەردۆگان دوای داگیرکردنی عەفرین خۆی وەک ئەو سەرکردەیە نیشانداوە کە دەتوانێت دوژمن بشکێنێتو ناسیونالیستو ئیسلامییەکان وەگەڕبخات. ئەو پێیوایە ئێستا کاتی ئەوەیە کە کەڵک لەو سەرکەوتنانەو لە وروژانی هەستی ناسیونالیزمی تورکیو ئیسلامیزم وەربگرێت پێش ئەوەی وروژانەکان خاوببنەوە.

پێنجەم، دوای داگیرکردنی عەفرین، ئەردۆگان هەڕەشەی گرتنی مەنبەجو تەواوی ڕۆژاقای کوردستانی دەکرد. بەڵام هەڵوێستی ئەمریکا ل□ بەرامب□ر مەنبەجو ناوچەکانی دیکەی ڕۆژاقا پێدەچێت جیابێت لەوەی عەفرین، تا کاتیش تێپەڕبێت ئەزمونی ڕۆژاقا جێکەوتەتر دەبێتو هەڕەشەکانی ئەردۆگان پوچتر دێنەپێش چاو، بۆیە ئەو دەیەوێت هەڵبژاردن بێنێتەپێش تاوەکو هەڕەشەکانی بەئاشکرا درۆ دەرنەکەون. داخۆ ئەردۆگان لەو کارەی سەرکەوتودەبێت یان نا ئەوە پرسێکی دیکەیە بەڵام بەدڵنیاییەوە قومارێکی گەورە دەکات